

Article No. 354

DOI: <https://doi.org/10.26881/srg.2025.12.15>

Sprawozdanie naukowe / Scientific report

Dziedzina nauk humanistycznych / Humanities

Copyright © 2025 SRG and Z. Kaźmierczyk¹

Citation:

Kaźmierczyk, Z. (2025). XVII Międzynarodowy Kongres Sławistów w Paryżu (Centre Malesherbes de Sorbonne Université, Paryż, 25–30 sierpnia 2025). *Studia Rossica Gedanensia*, 12: 275–280.

DOI: <https://doi.org/10.26881/srg.2025.12.15>

XVII MIĘDZYNARODOWY KONGRES SLAWISTÓW W PARYŻU

(Centre Malesherbes de Sorbonne Université, Paryż,
25–30 sierpnia 2025)

ZBIGNIEW KAŻMIERCZYK

Uniwersytet Gdański / University of Gdańsk

Wydział Filologiczny / Faculty of Languages

Instytut Filologii Polskiej / Institute of Polish Language and Literature

Zakład Historii Literatury Polskiej / Polish Literary History Division

ul. Wita Stwosza 55, 80-308 Gdańsk, Polska / Wita Stwosza St. 55, 80-308 Gdańsk, Poland

Corresponding Author e-mail: zbigniew.kazmierczyk@ug.edu.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7716-3911>

(nadesłano / received 3.09.2025; zaakceptowano / accepted 4.09.2025)

¹ This is an Open-Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0 <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. Publisher: University of Gdańsk. Faculty of Languages [Wydawca: Uniwersytet Gdański. Wydział Filologiczny].

Abstract

XVIIth International Congress of Slavists (the Centre Malesherbes of Sorbonne Université, Paris, August 25–30, 2025)

The article is a scholarly report on the 17th International (Extraordinary) Congress of Slavists, held in Paris at the Centre Malesherbes of the Faculty of Humanities at Sorbonne University (Université Paris-Sorbonne) from August 25 to August 30, 2025.

Keywords: XVIIth International Congress of Slavists in Paris, Slavic studies, history of science, Polish Slavists.

Abstrakt

Artykuł jest sprawozdaniem naukowym z XVII Międzynarodowego (ekstraordynaryjnego) Kongresu Naukowego Sławistów, zorganizowanego w Paryżu w Centre Malesherbes na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Paryskiego (Sorbonne Université) w dniach 25–30 sierpnia 2025 roku.

Słowa kluczowe: XVIIth International Congress of Slavists in Paris, sławistyka, historia nauki, polscy sławiści.

XVII Międzynarodowy Kongres Sławistów, planowany pierwotnie w roku 2023, ze względu na napad Rosji na Ukrainę odbył się w trybie ekstraordynaryjnym w Paryżu (Sorbona Université, 25–30 sierpnia 2025 r.)². Był to kongres nadzwyczajny także ze względu na przeniesienie w przestrzeni, gdyż nigdy dotąd nie odbywał się na Zachodzie. Na Sorbonę przybyło ponad 800 sławistów z 40 krajów leżących w Europie, Azji i Ameryce Północnej. Organizatorem był Międzynarodowy Komitet Sławistów, który wraz z 36 komisjami odbył posiedzenie wyborcze, w wyniku którego nowym przewodniczącym został Václav Čermák z Instytutu Słowianoznawstwa Akademii Naukowej Republiki Czeskiej.

Pierwszy kongres odbył się w roku 1929 w Pradze i nie zawsze co pięć lat – jak założył Komitet – gościł w kolejnych miastach. Należały do nich kolejno m.in. Moskwa, Sofia, Warszawa, Zagrzeb, Kijów, Bratysława, Kraków, Lublin, Mińsk, Belgrad. W tym roku przyjazd odmówiła delegacja Ukrainy ze względu na zaproszenie do Paryża delegacji rosyjskiej. Na otwarciu Kongresu, na scenie uniwersyteckiej auli (Grand amphithéâtre), która nie pomieściła wszystkich delegatów, rozwinięta została flaga Ukrainy z napisem *We stay with Ukraine*. Część panelową utworzył pochodzący z Gruzji, obecnie na emigracji w Anglii, Boris Akunin – skazany w Rosji Putina w procesie politycznym na czternaście lat kolonii karnej, ale te gesty organizatorów nie przesłoniły zgrzytu upolitycznienia XVII Międzynarodowego (ekstraordynaryjnego) Kongresu Sławistów przez francuską gościnność wobec wschodnioeuropejskich delegatów

² Strona XVII MKS w Paryżu: ICS 2025 Paris. <https://mks-paris.sciencesconf.org/>.

Prof. Katarzyna Wojan – przewodniczenie obradom
Fot. Zbigniew Kaźmierczyk

Prof. Zbigniew Kaźmierczyk w Instytucie Bibliotece Polskiej w Paryżu
Fot. Katarzyna Wojan

Uniwersytecka aula (Grand amphithéâtre). Fot. Katarzyna Wojan

Centre Malesherbes of Sorbonne Université
Fot. Katarzyna Wojan

Prof. Katarzyna Wojan w Instytucie Literackim Kultury w Maisons-Laffitte
Fot. Zbigniew Kaźmierczyk

rosyjskich. Musieli oni jednak wysłuchać w wystąpieniu Akunina uwag o średnio-wiecznych tradycjach rosyjskiego jedynowładztwa i o niezmienności rosyjskiego despotyzmu, uformowanego w procesie kolonizacji wewnętrznej i dlatego zmuszonego do ekspansjonizmu zewnętrznego w celu zapobiegania lokalnym buntom i w dążeniu do scalania potęgi państwa wymaganej wobec sąsiadów traktowanych łakomie jako obszary wojennego ekspansjonizmu.

Polska Akademia Nauk (Instytut Sławistyki) wydelegowała na Kongres uczonych z kilku uczelni – m.in. z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. W programie³ Kongresu znalazło się sześćdziesiąt sekcji literaturoznawczych, językoznawczych i kulturoznawczych, sześć okrągłych stołów, dziesiątki posterów. Osobną platformę spotkań stanowiły posiedzenia rozmaitych komisji sławistycznych zgłoszonych na Kongres. W programie znalazło się zwiedzanie przydatnych badaczom ośrodków kultury i nauki. Oprócz wyprawy do francuskiej Biblioteki Narodowej – Biblioteki François-Mitterranda delegaci spotkali się z propozycją zwiedzenia Instytutu – Biblioteki Polskiej⁴, mieszczącej w swoich murach Muzeum Adama Mickiewicza, Salon Chopina i Muzeum Bolesława Biegusa.

Z uniwersytetu Gdańskiego na Kongres wydelegowani zostali dr hab. Katarzyna Wojan, która przewodniczyła sekcji „Szkoly sławistyki i ich wkład w językoznawstwo,

³ Program Kongresu: https://mks-paris.sciencesconf.org/data/pages/programme_22_11.pdf.

⁴ Instytut Biblioteka Polska w Paryżu: <https://ibpp.eu/>.

literaturoznawstwo, folklor & Sławistyka w XX wieku: nurty, sprzeczności, konflikty, debaty i dziedzictwo” i wygłosiła referat *Bibliografie słowników jako narzędzie do analitycznego opisu dziejów słownictwa polskiego z językami słowiańskimi w centrum*, oraz dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, który przedstawił temat *Irański dualizm w historii Mickiewicza okresu paryskiego*. Referaty te zostały wybrane przez komitety redakcyjne PAN do przedkonferencyjnej publikacji *Z polskich studiów slawistycznych. Seria 14. Prace na XVII (ekstraordynaryjny) Międzynarodowy Kongres Sławistów w Paryżu w roku 2025. Cz. 1. Literaturoznawstwo i kulturoznawstwo oraz Cz. 2. Językoznawstwo* pod redakcją naukową Ryszarda Grzesika, Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej, Doroty Krystyny Rembiszewskiej⁵. Tomy te były dostępne na światowej wystawie publikacji narodowych slawistik zdumiewającej różnorodnością i żywotnością tematów słowianoznawczych.

Atmosferę dominującą w panelach, sekcjach i w rozmowach kuluarowych najtrafniej oddaje – w związku z odwieczną zaborczością Rosji – tytuł znakomitej pracy niemieckiego uczonego Eduarda Mühlego *Słowianie. Rzeczywistość i fikcja wspólnoty* (2020).

Bibliografia / References

- Grzesik, R., Rembiszewska, D.K. (Red.). (2025). *Z polskich studiów slawistycznych. T. 14: Prace na XVII (ekstraordynaryjny) Międzynarodowy Kongres Sławistów w Paryżu w roku 2025. Cz. 1. Literaturoznawstwo i kulturoznawstwo*. Warszawa: Polska Akademia Nauk – Komitet Słowianoznawstwa : Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk. DOI: <https://doi.org/10.11649/978-83-66369-67-2>.
- Niebrzegowska-Bartmińska, S., Rembiszewska, D.K (Red.). (2025). *Z polskich studiów slawistycznych. T. 14: Prace na XVII (ekstraordynaryjny) Międzynarodowy Kongres Sławistów w Paryżu w roku 2025. Cz. 2. Językoznawstwo*. Warszawa: Polska Akademia Nauk – Komitet Słowianoznawstwa : Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk. DOI: <https://doi.org/10.11649/978-83-66369-67-2>.
- Mühle, E. (2020). *Słowianie. Rzeczywistość i fikcja wspólnoty. VI–XV wiek*. Tłum. J. Janicka. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Programme. XVIIe Congrès International (Extraordinaire) des Slavistes*. Centre Malesherbes, Sorbonne Université, 108 boulevard Malesherbes 75017 Paris. 2025. https://mks-paris.sciencesconf.org/data/pages/programme_22_11.pdf (dostęp 3.09.2025).

Źródła internetowe

- ICS 2025 Paris. <https://mks-paris.sciencesconf.org/> (dostęp 3.09.2025).
- Instytut Biblioteka Polska w Paryżu. <https://ibpp.eu/> (dostęp 3.09.2025).

Competing interests: The author declares that he has no competing interests.

⁵ Dostęp do publikacji jest otwarty: <https://ispan.waw.pl/ireteslaw/handle/20.500.12528/2006>.